

U B'AXA U' ITZ'IB'A B'EN U LU'XE' Q'U NIMAN TETZ U JESUUSQ'U'L PAXIMICH TIB'

Yol ti' u u' tza'

Aatz u u' tza', a' tz'ib'an u Lu'. A'ich a' ma'l tu q'u chusulib' k'atz u Jesus. Aya' va'l chusulib'ich k'atz u Xhan, b'anol vautiismo majte. A' lochon u Silas ti' itz'ib'ale'. Echa' aa tz'ib' k'atz u Lu'. Aatz u b'ii "Silvano" utz, tu yolb'al latiin. Silas chu tu yolb'al arameo. Nitalche' aas a' itz'ib'av tu Roma tu q'u ya'b' 65 m.t.J. A' taq'vu b'en xe' q'u Israeel, niman tetz u Jesus q'u'l paximich b'en tib' tikuenta Aasia xo'l puera aanima. Tan nichichi'k'ulal ti' vinimat u Jesus.

Ech itz'ib'a b'en u u' u Lu' ti' tak'ax nimal ik'u'l utz, ti' imoxb'ele'. Ninachpixsa te aas kuyel tek q'u'l ipaav. Utz atil tek itiichajil tu u b'en q'ii b'en saj. Utz aatz q'u tza'l nipaalka tan, ti' atzi' aas tek' k'ujlel ik'u'l ti' u Tiohx. Tan aatz u ijlenal Neroon tu Roma, xo'veb'alich tojchat q'u niman tetz u Jesus. Nichtoksa tu tze'. Nichtal iyatz'ax q'u niman tetz u Jesus. Ech a'tzii, sako'nmotxix'ake' nital te. Utz a' alon iyatz'p u Lu' u ijlenal Neroon majte tu u ya'b' 67.

Nital u Lu' te majte aas echen satile'l tetz ti' u Cristo Jesus. Tan aal b'a'n sapaal uchchil tu tza'l ti' ib'anax u b'a'n timer ti' inimal u Jesus vatz va'l sapaal uchchil tu tza'l ti' ib'anax u ye'xtxoj.

Nital b'en chusb'al u Lu' tu q'u b'aal aq'on majte, ti' kam itxumb'al samotxi'ane'. Echat q'u aq'onom majte.

Nipajtal chusb'al tetz q'u aanima atil tixoj, iv-inaj. Utz nital tu q'u aanima kajayil aas tii b'a'noj tib'ilaj.

Ech tiya'teb'al nital tu q'u q'esala xo'l q'u niman tetz u Jesus aas k'uxh ansiano utz, k'uxh xiak sa'naltil iq'aq'al k'uxh nipaal tu tza'l.

A' u jatxb'al tib' q'u yol tu u u' tza'.

1) 1.1-2 Nitaq' chajlichil.

2) 1.3—2.10 Nital ti' u ak' txumb'al k'atz u Jesus.

3) 2.11—4.6 Nitale' kam vitxumb'al q'u niman tetz u Jesus si'ane'.

4) 4.7-11 Nital ti' q'u kam sab'anax ib'ilaj.

5) 4.12-19 Nital ti' u paalchil tu tza'l ti' u Jesus.

6) 5.1-11 Nital unjot chusb'al.

7) 5.12-14 Ech vitzoypu q'u yol tu u u' tza'.

U B'AXA U' ITZ'IB'A B'EN U LU'XE' Q'U NIMAN TETZ U JESUSQ'U'L PAXIMICH TIB'

Ichajlichil q'u niman tetz u Jesus

¹ Nunq'ilab'enex, in Lu', ichaj u Jesucristo, kajay ex pojb'amalb'enex tetenam utz, aye'n ex tikuenta q'u tx'ava' tu Ponto, tu Galaacia, tu Capadoocia, tu Aasia utz, tuch' tu Bitiinia. ² Aya' ex txaaelnalex tu u Tiohx ko'xtene, u kuTat tu Amlika. Utz tiq'aq'al u Tioxhla Espiiritu xaanye'lex k'atz u paav tu vikajal u Jesucristo ti' ib'antu tx'aatx'och'ex ech senima u Tiohx. Ech taq' koj vib'a'nil u Tiohx seti'. Utz taq' koj u paas tetaanima majte.

Vich'ial u Jesucristotuch' txuq'txunchil

³ Niqoksa iq'ii u kuTiohx, viTat u kuB'aal Jesucristo tan, tiira ma'xh itxum kuvatz. Echixe'at vetitz'pixsa'o' k'atza tu u q'aavtitz'pu u Jesucristo. Ech tiira k'ujlel kuk'u'l cheel ti' va'l nikuch'ia tuch' txuq'txunchil. Aya' u kutiichajil k'atz Tiohx.

⁴ Tan toj nal ek'ul vetetz sataq'e' va'l nich'ian taq'o tu Amlika. Ma'l kam aas jatu koj sayani. Sa'kojtz'ilb'i. Utz sa'kojq'eei. ⁵ U Tiohx sakolonex tu u mam iyak'il tan, k'ujlel ek'u'l ti'. Utz sek'ul u tiichajil tu u b'enq'ii b'ensaj va'l atil tzixe' utz, sataq' elu'l vatzsaj sete tu u motxeb'al q'ii saj.

⁶ Ech toke' netxuq'txune'. K'uxh jatvatzul ko'n tza'l nipaalk'ex cheel, loq' kamal ma'l ko'n tiempo ministeer si'an ech tzi'. ⁷ Pek tu veq'i't q'u tza'l tzi', sek'uchvu viyak'il vik'uje' ek'u'l ti' u Tiohx. Echa' b'anel tu u b'a'nla q'an ch'ich' aas b'axal nal nik'achax tu xamal. Ech nitilaxe' nojchixh tiira a' u b'a'nla q'an ch'ich'. Loq' paalchu vik'uje' ek'u'l ti' u Tiohx vatz u b'a'nla q'an ch'ich' tan, sa'kojsotzi. Ech k'uxh sa'xhpaalex tu tza'l tan, nik'ulo'k seti' aas: —B'a'n.— Chaj u Tiohx seti'. So'ok eq'ii. Utz techal ex vatz u Jesucristo aas lauli.

⁸ Tan tz'ejel etaanima ti' u Jesucristo k'uxh ye' netil iatz. Nenima k'uxh ye' netil cheel. Utz tiira kaana etxuq'txun ti'. Aal ye' nichee' ve't yol ti' talaxe' jank'al vetxuq'txun ti'. Tan nojchit tiira techal. ⁹ Tan chitpi q'ul etaanelal tu choob'al paav. Ech toj nal etil iq'aaq'al vik'uje' ek'u'l ti'.

¹⁰ Utz motx chit ich'oti ku' ich'oti je' q'u alol tetz u yolb'al Tiohx o'tene, kam b'anel tu u chitpichil va'l nichib'axab'sa talaxe'; va'l sek'ule' utz, va'l sataq' u Tiohx sete. ¹¹ Nichmotxichoke' kani'ch tel itxumb'al tuul aas ab'il u Chitol tu paav si'ane'.

Utz kam tuul sachee tu u vatz amlika tx'ava'. Loq' u Tioxhla Espiiritu tetz viTxaaom u Tioxh atich k'atza k'uxh nichtale' kam q'u tza'l sapaalku viTxaaom u Tioxh tzi' utz, kam u techalil sik'ule' aas ma't ipaal tuul. ¹² Pek loq' alax te tu u Tioxhla Espiiritu aas yit' sa'kojmotxtil tu u vatz iq'ii isaj q'u kam ti' viTxaaom u Tioxh tzi'. Pek qetz tu u tiempo cheel tza'. Ech ta'xh u talax q'u b'a'nla chusb'al i'ana q'u'l ab'imal tek setaq'o cheel tiq'aq'al u Tioxhla Espiiritu, va'l vetk'asu'l tu Amlika. Utz aal tiira nichtachva q'u aanjel aas antu sailon u kam tzi'.

Visik'letk'asu'lo' u Tioxhtu u paav

¹³ Echixe'at tiira txakloj vetxumb'al; liistaaaj etatine'. Ta'xh sak'uje'k ek'u'l ti' vib'a'nil u Tioxh tan, satiq'o tib' aas lu'ul u Jesucristo. ¹⁴ Ex tek ik'aol ime'al Tioxh cheel tan, nenima. Ech yeb'an ve't q'u tacha'v q'u'l echi'l q'u'l nicheb'ane' aas sotznajich ek'u'l ye' etootzaj u Jesus. ¹⁵ Pek tiira xaan-najelex k'atz u paav tu kajay vetatin seb'ane'. Tan ye'k paav k'atz u Tioxh va'l vetsik'lenex. ¹⁶ Tan tz'ib'amalka ech tza':

—Xaanojelex k'atz u paav tan, ye'k paav sunk'atza.— Chia.*

¹⁷ Tan oj “Tat” che'ex tu u Tioxh, ministeer atil tatin sevatz seb'ane' tuul atilex tu u vatz amlika tx'ava' tza'. Tan sa'nalitx'ol inujul kajay q'u aanima ti' q'u kam ni'ane'. Utz ye'xhab'il at tel siatz si'ane'. ¹⁸ Tan u Tioxh veteesanex tu u ye'xtxojla txumb'al va'l taq'vuka'ex q'u'l ek'uy emam. Utz

* **1:16** Choktaj u Leviitico 11.44-45; 19.2.

etootzaj kam u ja'mel vettaq' ti' echitpu tu q'ul epaav. Yit' b'a'nla q'an ch'ich' koj; yit' b'a'nla saj ch'ich' koj utz; ma'j koj kam aas sako'npaali. ¹⁹ Pek a' vetchitpunex u Jesucristo tuch' vikajal va'l tiira sib' ija'mel. Tan a' va'l yatz'ax ok tu tx'olo'm vatz Tiohx. Echa' iyatz'ax chelem karne'l aas tiira b'a'n; kam koj ye'xtxoj atil k'atza. ²⁰ Utz ech chit va'l sab'anax tu u Jesucristo tzi'. Aya'xchen ib'anax el ti' tu u Tiohx aas ye'sajich ichee u vatz amlika tx'ava'. Pek anal vet'elu'l vatzsaj tu u tiempo tza', techlal aas nojchit tii u Tiohx seti'. ²¹ Ech tiq'aq'al ku'en k'uxh nitekenima u Tiohx cheel. Tan u Tiohx q'aavitz'pixsan u Jesus xo'l q'u kannaj. Utz taq' mam tijle'm tu Amlika. Ech sikamel sak'uje' ek'u'l ti' u Tiohx cheel utz, a' sech'ia tuch' txuq'txunchil.

²² Aatz tu va'l veteb'ana aas vetenima vinujul tiq'aq'al u Tioxhla Espiiritu, a' vetb'ens tiira b'a'n tatin q'ul etaanima siatz. Ech aatz cheel, tiira nojla chit ti' ex ti' q'u niman tetz u Jesus. Utz a' ib'o'q'ol tuch' chit etaanima seb'an ti' ex setib'ilaj; yit' tuch' koj ka'vatzil. ²³ Tan tiq'aq'al u yolb'al Tiohx va'l atil b'enamen q'aavitz'pi' ex k'atz u Tiohx. Yit' aanima koj q'aav itz'pixsanex.

²⁴ Tan nital u Yolb'al Tiohx ech tza':

—Aatz vichi'l kajay q'u aanima ech ku'en a' q'u xajtze'. Utz k'uxh atil tijle'm, ech ko'n a' vixu'm u xajtze'. Tan nitzaj u xajtze' utz, nitolpu vixu'm.

²⁵ Ech koj viyolb'al u kuB'aal tan, atil b'enamen.—
Chia.†

---

† 1:25 Choktaj u Isaias 40.6-8.

Unchee' a' q'u yol nimamal tek setaq'o tu vetab'it u b'a'nla chusb'al tzi'.

2

¹ Ech aq'tajka kajay q'u paav. Echa' u sub'u'm, u ka'vatzil, u chi'k'ula'm utz, tuch' kajay q'u cheesa yol.

² B'antajex echa' talaj nitxa' anal titz'pe' aas ta'xh nichok ich'u'. Ech ta'xh sechok q'u kam k'atz u Tioxh tan, ye'k ye'xtxoj ti'. Utz a' va'l sach'iisanex k'atza. Ech sach'ii vetxumb'al taq'o ti' u chitpichil k'atz u Tioxh. ³Tan nojchit vetetilla' aas tiira b'a'n u kuB'aal.*

U tatin u Jesuusecha' ma'l itz'lich Sivan

⁴Ech xaanojchit'ok'ex k'atz u Jesusus, u kutiil va'l echa' itz'lich Sivan. Aya' va'l aq'ax ko'n elo'p echil tzi' tu q'u aanima. Pek aatz u Jesusus vatz u Tioxh tan, echa' ma'l txaachla sivan aas sib' ija'mel.

⁵Utz echat ex majte sekajayil. Ex itz'lich sivan nuk'imal tib'; tatib'al u Tioxh; nachb'al tetz. Utz ex oksan iq'ii, echa' q'u oksan yol siatz. Ech senima setoksa u Tioxh ti' u Jesucristo, echa' toksal tx'olo'm. Tan a' va'l tiira b'a'n se'enku tu u Tioxh. ⁶Tan a' va'l nital u Yolb'al Tioxh aas nital ech tza':

—Savoksa ma'l u Sivan tetz xoob'al, tiira ib'o'q'ol tu Sioon. B'a'nla txaach Sivan utz, sib' ija'mel. Ab'il u aanima sak'uje' ik'u'l ti', jatu koj sach'ixvixsali.— Chia.†

⁷Ech sib' ija'mel u Sivan sevatz tzi', ab'iste ex niniman.

---

* **2:3** Choktaj u Salmos 34.8. † **2:6** Choktaj u Isaias 28.16.

Pek aatz tetz q'u aanima q'u'l ye' niniman, nit-zojpu va'l nital u Yolb'al Tiohx ti' ech tza':

—Aatz u Sivan va'l taq'ka elo'p q'u b'anol otzotz echil tzi', aal a' u Sivan va'l tiira ib'o'q'ol tetz xoob'al.— Chia.†

⁸Utz nipajtal majte:

—Aatz u Sivan tzi', sauch olq'ichil el ti'; savalk'ixsani.— Chia.§

Utz a' u tolq'e'l q'u aanima aas niqelone', ye' niq'i' va'l nital u Yolb'al Tiohx. Loq' ech chit saya'k ti' q'u kam ni'ane'.

U tatin q'u niman tetz u Jesuus vatz u Tiohx

⁹Pek aatz ex tu vinimal u Jesuus, ex txaach aanima. Ex echa' oksan yol vatz Tiohx tu viQ'esalail u Tiohx. Ex ma'l tenam aas xaansamalelex k'atz paav. Utz itenam u ijlenal tu Amlika b'ennajk'ex. Ex ma'l tenam ichoko'm Tiohx. Ech setal paal q'u b'a'nla chaj txumb'al tetz u Tiohx. Tan a' va'l eesan ex tu u elq'ej tetz u paav utz, vettoksa'ex k'atza tu u techalla txijtxub'al.* ¹⁰Tan yit' exich koj itenam Tiohx ko'xtene. Pek ex tek cheel. Ye'xhkam nichitxum evatz u Tiohx veti'anka. Pek aatz cheel, vetitxum evatz.†

U txumb'al sab'anaxtu u vatz tx'ava'

† **2:7** Choktaj u Salmos 118.22. § **2:8** Choktaj u Isaias 8.14-15.

* **2:9** Choktaj u Eexodo 19.5-6; U Tito 2.14; u Isaias 9.2; 43.21.

† **2:10** Choktaj u Oseas 2.23.

¹¹ Unchee' nival sete unhermanos, aas ye' ko'xh etaq' tzii tu q'u tacha'v q'ul echi'l. Tan a' nikoon-trai q'u b'a'nla chaj kam nital u qaaxelal. Tan aatz o', ech ko'n qatine' puera aanima tu u vatz tx'ava' tza'; b'iil ko'xh paal kub'ane'.[†] ¹² Ech jikom chit epaal sapaalex xo'l q'u'l ye' tootzaj Tioxh. Ech a'tzii. K'uxh kam ko'xh satal seti', ye'xtxoj ex satale'. Tan sa'naltil q'u b'a'n neb'ane'. Ech satoksa iq'ii u Tioxh majte aas latx'olax inujul q'u aanima kajayil.

¹³ Oksataj etib' jaq' imantaar kajay q'u q'atb'al tzii, echa' q'u ijlenal tan, a' q'u mamaj q'esala. Tan ech isa' u kuB'aal. ¹⁴ Nimataj q'u gobernadoor majte. Tan Tioxh nioksan ti' itx'olax inujul q'u aa paav utz, ti' ilochax q'u'l b'a'n ni'ane'.

¹⁵ Tan a' vitxumb'al u Tioxh aas a' seb'an q'u kam b'a'n. Ech ye'k sacheei kam satal seti' q'u txoxkin q'u'l ye' tootzaj Tioxh. ¹⁶ K'uchtaj tu vepaale' aas chitpinajex tu q'ul epaav. Yit'e'ch koj seb'ane' q'u'l sako'xhveeti kam ko'xh si'an nitale'. Ta'xh nitalva aas chitpinaj. Pek k'uchtaj tu veb'anone' aas ex taq'onom Tioxh. ¹⁷ Atoj tatin q'u aanima sevatz. Tiiojex ti' q'u niman tetz u Jesusus. Xo'vataj u Tioxh. Utz atoj tatin u ijlenal sevatz majte.

U qilto'k qetz ti' u Jesuusti' viq'i'l q'u tza'l

¹⁸ Aatz ex, ex aq'onom, oksataj etib' jaq' imantaar q'u b'aal etaq'on. Atil tatin sevatz seb'ane'. Yit' ta'n koj senima q'u'l b'a'n sete utz, ni'xhtab'i tokeb'al yol. Pek nimataj q'u'l majte k'uxh tza'l aq'on k'atza. ¹⁹ Tan aatz q'u'l ye'k ko'xh tokeb'al

[†] **2:11** Choktaj u Salmos 119.19.

nipaasal tu tza'l, a' q'u'l sa'nalok iq'ii. Tan nojchit tinachb'al atilka aas b'a'n vatz Tiohx. ²⁰ Pek oj sach'ixvixsalex ti' veb'antu ma'j kam aas ye'xtxoj, ye' nik'ulo'k seti' aas so'ok eq'ii. Pek oj ti' ib'anax u b'a'nil sapaasalex tu tza'l utz, setx'ake', b'a'ntan b'a'n ex vatz u Tiohx tzi'.

²¹ Tan a' chit getz aas sapaalo' tu tza'l ti' u b'a'nil, echa' u Cristo aas paal tu tza'l qi'. Ma'l k'uchb'al va'l i'an sukuvatz, ech saqilo'k getz ti' vipaaleb'al. ²² Tan ye'k ma'j paav i'an u Cristo utz, ye't je'ul ma'j sub'u'mla yol titzi'.§

²³ Ye'xhkam nichitzaq'b'u tu yoq'o'm aas nichiyog'le'. Ye'xhkam nichtale' aas nichipaasal tu tza'l. Nichkojtale' aas sa'nalichoo taq'o q'u'l nichb'anon te. Pek nichko'ntaq'ka q'u kam tiq'ab' u Tiohx. Tan a' va'l jikom nitx'ol inujul q'u kam.

²⁴ Ichoo q'u kupaav u Cristo tu vichi'l aas kam vatz kurus. Tan a' isa' aas echa' sasotz'o' vatz u paav, ech jikom u qatin sa'atino'. jAk'onsal qi'; a' toke' aas i'an b'a'n qe tu q'u kuyaab'il!

²⁵ Tan aatzich ex veti'anka, tz'ejxinajich'ex vatz Tiohx, echa' itz'ejxuka karne'l. Pek aatz cheel, atil tek ex k'atz u Cristo. Utz a' ni'ilb'enex, echa' q'esala ti' vetatin vatz u Tiohx ti' vetaanxelal. Echa' ma'l xeen karne'l.

3

U tatin q'u tzumlich aanima tib'ilaj si'ane'

¹ Aatz ex, ex ixoj, nimataj imantaar q'ul evinaj. Ech aatz q'u vinaj q'u'l ye'saj inimat u Jesus, sa'tekinima. Tan tiira b'a'n vetxumb'al satile'. Yit' ministeer tere'n koj setal u Jesus te. ² Pek a' satil

---

§ 2:22 Choktaj u Isaias 53.5-9.

vetxumb'al aas tiira jikom ex tu vevinaj, atil tatin sevatz.

³ Aatz u vijb'al etib' seb'ane', yit' a' koj chitu' a' q'u kam seti' elu'l. Tan yit' a' koj vib'o'q'ol. Echa' tzi', a' koj chitu' va'l sa'xhepaasa ivi' ib'anax tuch xi'l evi'. Yit' a' koj ib'o'q'ol q'u b'a'nla chaj vijb'al q'u'l b'a'nla q'an ch'ich'. Utz yit' a' koj ib'o'q'ol q'u techalla chaj oksa'm. ⁴ Pek a' setitz'a tetaanima ib'anax q'u b'a'nla chaj kam q'u'l yit' sa'kojpaali. Aya' va'l ex maanxho utz, b'a'n ex tu kajay aanima. Tan a' q'u kam q'u'l nivijon vetatin vatz u Tiohx.

⁵ Tan echich vitxumb'al q'u ixoj ko'xtene tzi' q'u'l xaannaj el k'atz paav, q'u'l k'ujlich ik'u'l ti' u Tiohx. Nichinima imantaar q'ul ivinaj. ⁶ Echa' u Sara tan, nimamich u Abrahaam taq'o, aya' vivinaj. Aal “unb'aal” chuich te.* Utz oj ech seb'an tzi', echa' ex titz'in u Sara atzi'. Oj seb'an u b'a'nil utz, ye'k sexo'va q'u'l nipoyinex.

⁷ Unchee' aatz ex majte vinaj, atoj etxumb'al ti' vetatin tuch' q'ul etixoj. Tan ela ko'n nek'ul vib'a'nil u Tiohx tuch'. Ilb'emoj setaq'o. Echa' tilb'el kamb'al aas oora ko'xh ipaxe'. B'antaj ech tzi', ech ye'xhkam sachijonex tu veq'ilat esik'let u Tiohx.

U paalchil tu tza'l ti' ib'anaxu b'a'nil

⁸ Unchee' nival sete majte aas ma'loj chit etxumb'al. Eloj etaanima setib'ilaj. Utz tiiojchit'ex setib'ilaj. Itxumtaj tib' evatz. Utz b'a'noj ko'xh ex sevatzaj. ⁹ Ye' eq'aavixsa ch'exb'al ti' q'u ye'xtxoj nib'anax sete. Ye' yoq'onex oj neyoq'le'. Pek aal

---

* **3:6** Choktaj u Geenesis 18.12.

b'a'nla yol setal ti' q'u yoq'ol etetz. Tan k'uxh vetisik'le'o' u Tioxh, a' isa' sakuk'ul u b'a'nil k'atza.
 10 Tan nital u Yolb'al Tioxh aas:

—Ab'il u aanima va'l a' isa' sa'xhtxuq'txuni utz,
 a' isa' tu b'a'nil sapaalku tu u vatz iq'ii isaj,
 ib'an kuenta vitz'i' ti' talax maalola chaj yol.
 Utz ye' tal txub'a'l.

11 Sixaansa el tib' k'atz u ye'xtxoj.

Utz a' si'an u b'a'n,
 a' sichok u paas.

Ta'xh si'ane'.

12 Tan ab'il u aanima va'l jikom ni'ane',

nikolax tu u Tioxh.

Utz ni'xhtab'il tu u Tioxh tu viq'ilat isik'leta'.

Pek ulnaj ik'a'nal ti' q'u'l ye'xtxoj ni'ane'.— Chia.†

13 Ech ab'il koj ma'j tech seti' oj tiira ta'xh netitz'a
 ib'anax q'u kam b'a'n.

14 Chi'b'ojex oj sapaasalex tu tza'l ti' ib'anax
 u jikomil. Ye' xo'vex tu q'u ixvan etetz utz; ye'
 ela'ok'ex taq'o.

15 Pek t'anb'a'taj u Tioxh tetaanima tan, a' u
 kuB'aal. Utz liistaaj eyol ti' itzaq'b'el q'u aanima
 q'u'l sich'oti sete aas kam tok va'l neb'ane' nenima
 u Jesus satale'. Loq' jikom seb'ane', tuch' maanx-
 hoil satzaq'b'ex.‡ 16 Utz tenachb'al atojka aas noj-
 chit b'a'n ex vatz Tioxh. Jik etxumb'al ti' venimat
 u Cristo seb'ane'. Ech aatz q'u'l nieesan eq'ii aas ex
 b'anol onkonil nitale', sa'texhch'ixvu ti' q'u kam
 nital seti'. 17 Tan aal b'a'n va'l sapaal uchchil tu

† 3:12 Choktaj u Salmos 34.12-16. ‡ 3:15 Choktaj u Isaias 8.12-13.

tza'l ti' ib'anax u b'a'nil, oj ech vitxumb'al u Tiohx qi'. Pek yit' b'a'n oj ti' ma'j kam ye'xtxoj sapaalk'o' tu tza'l.

¹⁸ Tan echa' u Cristo, unpajul ko'n ul kamoj utz, yakich ichoo q'u kupaav. Ul kamoj u jikom ti' q'u'l yit' jikom koj. Paal tu tza'l ti' q'u aa paav. Loq' a' isa' tiq'ot'opono' xe' u Tiohx. Nojchit kam tu vichi'l. Loq' itz'lel u taanxelal vatz Tiohx. ¹⁹ Ech aatz ma'tich q'aavtitz'pe', ex tal xo'l q'u aanxel q'u'l preexhu tatine' aas isub' u paav utz, isub' u kamchil. ²⁰ A' talvu tu q'u'l jolol qelolich Tiohx o'tla yol tikuenta u Noee. Tan aatz itz'liche, atin ipaciensia u Tiohx ti'. Nichich'ia aas samotxik'axa q'ul ipaav. Saok tu u arca va'l nichiveete'. Pek ye't motx ik'axa ik'u'l. Ech ka'xva'l ko'n aanima ikol tib' tuul aas ul u a'. Vaaxajil ko'n.Š

²¹ Ech aatz u vautiismo va'l b'anel qaqa'o, a' toke' aas chitpinajo'. Loq' yit' u kupaav koj niteesa u vautiismo. Pek a' ko'n u techlal aas a' tek nikuk'aj ti' ma'l u b'a'nla kutxumb'al vatz u Tiohx tiq'aq'al u q'aavtitz'pu u Jesucristo. ²² Aya' va'l b'ennajje' tu Amlika utz, k'ujlel tiseb'al u Tiohx cheel. Oknajka q'u aanjel jaq' imantaar tuch' tere'n q'u aanxel q'u'l atil tijle'm utz, atil iyak'il.

4

Vitxakunsal u txumb'al aq'eltu u Tiohx ti' q'u kam

¹ Kam echa' ipaal u Cristo tu tza'l paali, echat ex seb'ane'. K'ajoj etib' seq'i'e' k'uxh sapaalex tu tza'l. Tan yakich teesa viyak'il u paav u Cristo

aas kam tu vichi'l. ² Ech a' tek qetz sakub'an vitx-umb'al u Tiohx jatva't vatz kuq'ii kusaj sa'atini. Yit' a' koj sakub'an u tacha'v u kuchi'l. ³ Sib'al tiempo nicheb'an va'l ni'an q'u aa paav. Pek aatz cheel, ya'ya. Atich eviisio. A' chit nicheb'an q'u ye'xtxojla acha'v, q'u q'ab'a'm, q'u elchil tu b'ey, q'u kam ye'xtxoj vatz Tiohx. Utz a' nichetoksa iq'ii b'anich tioxh. ⁴ Ech sib' tek ni'enku te cheel aas nitile' yit' a' tere'n koj emol neb'an q'u onkonil; ye'k majoib' ti'. Echixe'at aas ye'xtxoj tek iyolon seti'.

⁵ Pek loq' toj nal taq' ikuenta vatz u Tiohx ti' q'u'l ni'ane' tzi'. Tan liista tek u Tiohx ti' itx'olax inujul q'u itz'lich utz, q'u kamnaj.

⁶ Utz alaxnaj u b'a'nla chusb'al tu q'u'l kamnaj vatz Tiohx. Tan a' isa' u Tiohx aas ye'k sakam tu u taanxelal siatz, k'uxh satx'olpu inujul tu vichi'l tu u vatz amlika tx'ava' tza'.

Vilochtu tib' q'u niman tetzu Jesusus si'ane'

⁷ Utz nachnoj chit etatine'. Tan nitekinajab' viya'teb'al kajay q'u kam. Nojchit eq'ila esik'le Tiohx. ⁸ Tiiojchit'ex setib'ilaj. Tan tiira a' ib'o'q'ol. Tan sib'al paav nikuylu taq'o untz'oj tii uchchil ib'ilaj.* ⁹ Aya'l ek'u'l sataq' tib' evatb'al tulaj etot-zotz. Utz ye' ko'xh ch'a'p ex te.

¹⁰ Kam vedoon aq'el tu u Tiohx, txakunsataj ti' ilochax vemol. Jikom setxakunsa chukchaj q'u doon aq'el tu u Tiohx xo'l q'u niman tetz u Jesusus. ¹¹ Echa' tzi'. Ab'il a' b'a'n chit iyolone', tiira a' noj tal u yolb'al Tiohx. Oj ab'il a' nib'an ma'j tijle'm xo'l q'u niman tetz u Jesusus, a' noj i'ane' kam

* **4:8** Choktaj u Proveerbios 10.12; B'axa U' Tu Corinto 13.7.

vitxumb'al u Tiohx aq'el te. Ech a' chit saok iq'ii u Tiohx tu kajay q'u kam neb'an ti' u Jesucristo. Tan tetz u mam tokeb'al q'ii utz, u mam ijle'm b'enamen ye'k iya'e'. A'i.

Vipaal q'u niman tetz u Jesuustu tza'l

¹² Unhermanos, ye' ko'xh eb'ana aas sotzel ek'u'l saul q'u tza'l seti' q'u'l echa' mam xamal tule'. Tan ech chit u getz. Ye' ko'xh etitza' aas kan chaj tok u kam nitul seti' tzi' setale'. ¹³ Pek aal txuq'txunojex b'atz'i tan, ant ex nepaal tu q'u tza'l paalku u Cristo. Utz ant ex sa'xhtxuq'txunex majte aas laul tu mam itechalil. ¹⁴ Chi'b'eb'al vetetz oj sayoq'axex ti' inimal u Cristo. Tan nojchit atil vitechalla Tioxhla Espiiritu u Tiohx sek'atza atzi'. Kamal nichitteesal iq'ii u Tiohx tu va'l nimotxi'ane'. Pek nitoksal iq'ii u Tiohx tu va'l neb'ane'. ¹⁵ Ech ye' ko'xh eb'ana aas sapaalex tu tza'l ti' yatz'o'm, ti' elaq', ti' ib'anax kam ye'xtxoj utz, ti' etoksat etib' ti' q'u kam ye'k tokeb'al. ¹⁶ Pek ye' ch'ixvex oj nepaal tu tza'l ti' tan, ato'k'ex ti' u Cristo. Aal oksataj iq'ii u Tiohx ti'. ¹⁷ Tan oponyu u tiempo aas sapaal q'u niman tetz u Jesus tu tza'l. Utz oj o' b'axal sapaalo' tu q'u tza'l, tilayol saya'k q'u aanima q'u'l ye' niniman u b'a'nla chusb'al tetz u Tiohx.

¹⁸ Tan echa' nital u Yolb'al Tiohx aas:

—Oj tu chit tza'l saok u jikomla aanima tu u
 b'enq'ii b'ensaj,
 ¿a' chixh q'u aa paav ye' saok tu choob'al paav?—
 Chia.†

† **4:18** Choktaj u Proveerbios 11.31.

¹⁹ Ech aatz q'u'l nipaal tu tza'l, titxumb'al u Tiohx k'uxh nipaal tuul. Loq' k'uxh echi, i'an tere'n u b'a'nil. Toksa u taanxelal tiq'ab' u Tiohx va'l b'anono'. Utz si'an inujul q'u kam.

5

U taq'tu yak'il q'u niman tetzu Jesuus

¹ Aatz cheel, nunq'ila q'u ansiano, q'u q'esala texo'l, ex niman tetz u Jesuus. Tan in ansiano majte. Utz nojchit vab'i vil tuch' unvatz q'u tza'l paalku u Cristo. Ech sa'nalok'in tu u mam itechalil u Tiohx majte va'l saqile'. ² Nival sete aas iltaj chit q'u niman tetz u Jesuus q'u'l ato'k tekuenta. Echa' ma'j xeen karne'l nitaq' titza q'ul ikarne'l. Aya'l chit ek'u'l seb'ane'. Yit' ya'lumalkojex ti'. Utz ti' koj puaj seb'anva. Pek etaanima chit sa'alon, aya'l ek'u'l ti'.* ³ Loq' eb'anchil majte aas aya'l tekuen a' ex ib'aal q'u niman tetz u Jesuus q'u'l ato'k tekuenta. Pek jik chit b'a'nla k'uchb'al seb'an siatz. Ech satilo'k tetz seti'. ⁴ Ech sek'ul vechoob'al aas lu'ul u Jesuus. Aya' u q'esala vi' q'u ilol tetz q'u niman tetz. Echa' koroona va'l sek'ule'; aas jatu koj sapaali, oksab' eq'ii ti' va'l neb'ane'.

⁵ Utz aatz ex, ex xiak, nimataj vimantaar q'u ansiano. Utz b'antajex maanxho setib'ilaj. Nimataj etib'. Tan nital u Yolb'al Tiohx aas:

—Ye' isa' q'u t'anb'a'nib' u Tiohx;
pek niloch q'u'l maanxho.— Chia.†

* **5:2** Choktaj U Xhan 21.15. † **5:5** Choktaj u Proveerbios 3.34.

⁶ Ech oksataj etib' jaq' vitxumb'al u Mam Tiohx va'l kajay atil tiq'ab'. Ech sit'anb'a'ex tu u tiempo toj i'ane'. ⁷ Aq'tajka tiq'ab' u Tiohx oj netela' etoke'. Tan nititz'a'ex; atil seti'.[†]

⁸ Nachnoj etatine' utz, itz'oj etatine'. Tan aatz vekoontra, aya' u tx'i'li'inaj va'l ipaal seti'aj ti' ichokaxe' ab'il sataq' ku' tu paav. Echa' b'alam, va'l ijelun ipaale'. Nichoke' ab'il sichi'e'. ⁹ Loq' qeoni'ch'ex te. Ta'xh tii senima q'u kam ti' u Tiohx siatz. Tan ejunal koj nepaal tu q'u tza'l tzi'. Pek echat chit nipaalku tere'n q'u niman tetz u Jesusu tu u vatz amlika tx'ava' majte. ¹⁰ Loq' a'tzii. Tan u Tiohx saq'anb'ixsanex k'atza, aas ma't epaal ma'l tiempo tu tza'l. A' sa'aq'on nimal ek'u'l. A' sa'aq'on eyak'il. Utz a' satxakb'a'nex k'atza b'a'nil. Tan a' va'l sik'lenu' tu mam ib'a'nil. Tan a' isa' sa'atino' k'atza tu u techalil tu b'enq'ii b'ensaj, tiq'aaq'al u Jesucristo. ¹¹ Ech tetz u tokeb'al q'ii tuch' u mam q'esalail b'enamen ye'k iya'e'. A'i.

Itzojpeb'al u u' tza'

¹² Aatz u u' vetuntz'ib'a tza', a' nivaq'v opon ti' u niman tetz u Jesusu Silvano; va'l tiira k'ujleb'al k'u'l sunvatz. B'iil ko'xh yol vetuntz'ib'a opon ti' taq'ax nimal ek'u'l. Loq' a' nival sete tuul aas nojchit ech ik'ulax vib'a'nil u Tiohx va'l b'anel setaq'o tzi'. Aya' va'l atilex tuul cheel.

¹³ Nitaq' opon echajlichil q'u niman tetz u Jesusu q'u'l atil tu Babiloonia tza'.[§] Tan Tiohx txaonnaj

[†] **5:7** Choktaj u Salmos 55.22. **§ 5:13** Aatz u yol “Babiloonia” nital u Lu' tza', yit' ib'ii koj ma'j nojla tenam, pek a' nital u Roma aas nital ech tzi'. Choktaj Q'u B'a'nla Chaj Kam B'anel (Hechos) 12.12, 25; 13.13; 15.37-39.

tetz majte echa' ex. Nitaq' opon echajlichil u Kuxh majte, va'l nojchit ech tatine' a' unk'aol. ¹⁴ Aq'taj tib' echajlichil sejununil tu maj' tz'utz' txala etzi'. Utz atoj u paas tetaanima sekajayil, jank'al ex ato'k'ex k'atz u Jesucristo. A'i.

Viak'la txumb'al u tioxh
New Testament in Ixil Cotzal; ixl (GT:ixl:Ixil)

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ixil

Dialect: Cotzal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2001, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ixil

© 2001, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
ded0b994-e0fe-5888-83c4-9cf32f4765e1